

בס"ד כד' שבט ה'תשע"ד
 הדלקת נרות - 16:48
 צאת השבת - 17:40
 רבנו תם - 18:13
 לפי הלוח המדויק של "אור החיים"

שנה ארבע עשרה - עלון מס' 704
 @ השבת "מברכין" החודש.
 @ ר"ח אדר א' יחול בע"ה בימים שישי ושבת הבעלי"ט.
 יחדשו הקב"ה לטובה ולברכה לששון ולשמחה, לרפואה,
 לבשורות טובות ישועות, פרנסה טובה וגשמים בעיתם, אמן.

אברהם יגל

לע"נ בבאי מוסאי בן אברהם ז"ל
 לרפואת ולהצלחת כל עם ישראל.

כפס"ד: "הדבר אשר" (ירמיה ל"ד)

פרשת משפטים

בדוק ומנוסה - סגולה גדולה להשתתף בסעודה הרביעית בבית הכנסת "אוהל-מועד" מעלייני הפרשה:

① "ועבדתה את ה' אלוהיכם וברך את לחמך ואת מימך" פתח ברבים וסיים ביחיד. "ועבדתם את ה' אלוהיכם" לשון רבים כדברי רבותינו עבודה שבלב זו היא התפילה וזה כללי גם מי שראוי וגם מי שאינו ראוי. וכן כתוב: "ושמע תפילה עבדך כל בשר יבואו". אבל ה' מחלק לכל אחד כפי הראוי לו וכפי כוונתו וכן כתבו: טוב ה' לקויו ולנפש תדרשנו. לכן סיים: **ובירך את לחמך ואת מימך לשון יחיד**, כל אחד כפי כוונתו בעבודתו יתברך לחמו ומימיו.

② "וגם איש ומכרו מות יומת ומקלל אביו ואמו מות יומת" בדרך כלל לא יתכן דבר זה, שכן יקלל את אביו ואת אמו, אלא אם כן נותק הברך מחיק הוריו, נמכר וגדל בנכר, כך שאינו מכיר אותם כלל ועל כן הוא מקלל אותם. ובכן, הברך הנגנב והנמכר הוא על פי רוב ה"מקלל אביו ואמו", לפיכך ראוי ה'יגונב איש ומכרו" לעונש מיתה, שהרי הוא הביא את הברך לידו כך שיהיה "מקלל אביו ואמו". (אבן עזרא בשם רבי סעדיה גאון)

③ "וכי יכה איש את עבדו או את אמתו בשיבט... אם יום או יומים יעמד לא יקם" (כא - כ, כא) אם הוא מכהו בשיבט הרי זה סימן, שכל כוונתו היא רק להוכיחו ולהיטיבו (שבט=מוסר), ולכך יש לו הזכות. לפיכך הדין הוא, כי "אם יום או יומים יעמוד לא יוקם", אבל אם הוא מכהו בחרב או באבן, הרי זה סימן שהוא עושה זאת מתוך כעס או נקם, ואז אפילו אם העבד חי שנים רבות לאחר מכן בא האדון על עונשו. (אור-החיים)

④ "כי יכרה איש בר... בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו" כל אדם בחטאיו כורה בור בעולם הזה, שבו ניזוקים בני-אדם אחרים. לפיכך העצה היא: "בעל הבור ישלם" - החוטא יתקן את המעוות הזה על ידי "כסף ישיב לבעליו" על ידי התשוקה והכסופים ("כסף" מלשון "נכסף נכספתי") לשוב בתשובה לפני בעליו של עולם... (שפת אמת)

⑤ "ואתנה לך את לוחות האבן..." למה נקראה התורה אבן? שעול התורה קשה כאבן. ועוד שהתורה כאבן יקרה. ועוד המילה אבן, = 54 עם הכולל, לרמוז 54 פרשיות בתורה.

⑥ דיני עבד עברי ואמה עבריה.
 ⑦ דיני רוצח במזיד ורוצח בשגגה.
 ⑧ דיני החובל בחברו או בעבדו הכנעני.
 ⑨ דיני גניבה ותשלומן ארבעה וחמישה.
 ⑩ דיני נזקים הנגרמים ע"י בהמות או אש.
 ⑪ מצוות שונות לכיבוד ראשי העם ומתנות לכהנים ולהנהגה צודקת לכל בני האדם.
 ⑫ מצוות על הזמנים והמועדים המקודשים לעם ישראל.
 ⑬ הבטחות ברכה והצלחה לשומרי ברית ה'.

⑭ **"ואלה המשפטים אשר תשים"**
"ואלה" = 42 בגימטריה **בם** = 42, תורה שבכתב - תורה שבעל פה. "ואלה המשפטים אשר תשים", סופי אותיות **מרמה**, מלשון רמאות עושק וגזל (אצל אומות העולם), המשפטים מבוססים על יסוד האמת והצדק, העולם אשר שולטת בו יד השקר והחמס, אינם מסוגלים לשמור על חוקי הצדק והאמת. רק בני ישראל שיש בהם כוחה של תורה מסוגלים לקיים את המשפטים ויש בקרבם רגש הצדק האמת והישר.

⑮ **"אם אחרת יקח לו שארה כסותה ועונתה לא יגרע"**
 כותב הספר 'שמות אדם' של הרב חיים אבולעפיה זצ"ל: שמרמו על האדם שלמד תורה ואח"כ יצא לשוק להתפרנס מגיע כפיו, אומר הפסוק: אם אחרת יקח לו-האדם, שהיה עוסק בתורה הנקראת לפי חז"ל אשה ואח"כ יצא ללמוד מלאכה, בכל זאת יש לו לקבוע עיתים לתורה, וזה שארה כסותה ועונתה לא יגרע, להקדיש לה זמן לתורה הקדושה!!! (ב. בר דין הי"ו)

⑯ **"רק שבתו יתן ורפא ירפא"** (כ"א י"ט)
 מהרח"ו: בקב"ה כתוב: רפאני ה' ורפא. שתי האותיות "פ" רפויות. אבל באדם כתוב: ורפא ירפא. שתי האותיות "פ" מודגשות (בדגש). לרמוז, כי רפואה הבאה לאדם על ידי הקב"ה אינה על יד צער. אבל רפואה על ידי בשר ודם יש ברפואתה צער.

⑰ **"אם כסף תלוה את עמי ואת העני עמך"** (כ"ב כ"ד)
 אמרו חז"ל: הנותן צדקה יתן אותה בסתר שנאמר: מתן בסתר יכפה אף. אבל בהלוואה צריך להלוות בפני עדים. שכתוב אם כסף תלווה, אז צריך את עמי, לפני עמי הם העדים. אבל את העני, דהיינו צדקה, עמך בסתר.

⑱ **"אם בעל אשה הוא ויצאה אשתו עמו"**
"אם בעל אשה..." ראשי תיבות: אבא. בזמן שנמכר, העבד היה נשוי. בשנה השביעית יוצאת אשתו עימו, חייב האדון לפרנס את אשת העבד עד שיצאו יחד. אבא - ראשי תיבות: אדונו (חייב) במזונות אשתו. (של העבד)

פיעת הגיבס והפתגמים
קרד'ם לחפר בו =
מקור לפרנסה. קרד'ם = גרזן, מכשיר לחטיבת עצים.
דוגמה: לצערנו, רבים מן הפוליטיקאים שכחו את יעודם האמיתי והפכו את עסקנותם קרד'ם לחפר בו.
מקור: אל תעשם [את דברי התורה]... קרד'ם לחפר בהם [פרקי אבות פרק רביעי משנה ז]. (ניבונכו)

הסיוו מכוול מדרך עמי!
 אין לעיין בעלון בשעת התפילה וקריאת התורה.
 במקום שיש עירוב, יש לטלטל ע"י קטן.

"אל תקרי הליכות אלא הלכות"

הקשה על הדלת וצעצועים לילדים

שאלה: האם מותר להקיש בשבת על דלת, באמצעות כלי מיוחד התלוי על הדלת. והאם מותר לתת לתינוקות בשבת צעצועים משמיעים רעש.

תשובה: אסור להשמיע קול שיר על ידי כלי בשבת. ולכן, אסור לנגן בשבת בשום כלי נגינה. ולכן יש לשאול, האם מותר להקיש בשבת על הדלת, באמצעות טבעת מיוחדת התלויה על הדלת לשם כך? וכן האם מותר לתת לתינוקות צעצועים מיוחדים (קשקשן) המשמיעים רעש?

ובספר ה"אגור" (לאחד מגדולי הראשונים לפני כשמונה מאות שנה) כתב בשם מהרי"ל, שאסור לדפוק על הדלת בכלי המיוחד לשם כך להשמיע קול.

ומרן הבית יוסף העיר על כך, שלכאורה כלי שאינו עשוי לשם נגינה, אלא להשמעת קול בלבד, לא אסרו להשתמש בו בשבת.

ולכן, טבעת הקבועה על הדלת כדי להקיש עליה, בודאי שאינה מיועדת לשם השמעת קול שיר, ולא אסרו את השימוש בה בשבת. וסיים מרן הבית יוסף, שאולי לדעת המהרי"ל, מאחר ומדובר בכלי המיוחד להשמעת קול, יש לחוש שמא המשתמש בו יתכוון להשמעת קול בקצב מיוחד וכדומה, שנחשב כהשמעת קול שיר. ולכן יש מהאחרונים שכתבו להחמיר בדבר, אפילו לדעת מרן הבית יוסף.

אולם מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל כתב, שבמקור דברי המהרי"ל (בשו"ת מהרי"ל החדשות סימן לח) מבואר, שגם לדעת המהרי"ל אין איסור בדבר מן הדין, אלא שנהגו להחמיר בדבר. ולכן אין להקל במקום שנהגו. אבל במקומותינו שלא נהגו להחמיר בזה, אין בדבר איסור כלל. וכן כתב מרן החיד"א בספר טוב עין, שלדעת מרן שקבלנו הוראותיו.

והביא עוד טעמים וסימוכין לדבריו, ולכן פסק שמותר להקיש על הדלת בטבעת המיוחדת לשם כך. ואין בזה איסור משום השמעת קול בשבת. (חזון עובדיה ח"ה עמוד רנה).

ולגבי משחקים המיוחדים לתינוקות, ומשמיעים קול, כגון "קשקשן", או מכונית משחק הנוסעת על ידי קפיץ וכדומה, משמיעים איזה רעש, כתב בספר שמירת שבת כהלכתה (פרק טז סעיף ג) שמותר לתת אותו בשבת לילדים קטנים, משום שאין זה קול של שיר. וזהו כעין מה שכתבנו לגבי ההקשה על הדלת, שמאחר ואין זה קול שיר, בילדים קטנים שלא הגיעו למצוות, בודאי שאין לחוש בזה לאיסור.

וכן פסק הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל (הובא באור לציון ח"ב פרק כ"ו) וכן פסק הלכה למעשה מרן רבינו הקדוש זצ"ל, בספרו על הלכות שבת (חזון עובדיה ח"ה עמוד רנט), שמאחר ומותר לילדים לשחק במשחקים אלה, מותר גם למבוגרים לטלטלם ולתת אותם לילדים, שלא שייך בזה איסור מוקצה.

לכן למעשה, מותר להקיש בשבת על גבי דלת, בטבעת המיוחדת לכך. וכן מותר לתת בשבת לילדים משחקים, גם אם הם משמיעים רעש, כל שאינו רעש של נגינה. ופשוט שאין המדובר אלא במשחקים שלא פועלים על ידי חשמל, כי במשחקים הפועלים על ידי חשמל אסור להשתמש בשבת, וכן אסור לטלטלם.

"מכל מלמד" השכלתי..."

כח הדיבור - פרשת משפטים

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם..." זהו מקור הדינים של התורה. אומר בעל הטורים "ואלה" נוטריקון: וְחַיִּיב אֶדָם לַחְקוֹר הַדִּין. וכאן נכנס ענין "כח הדיבור" שצריך אדם לחקור ולחשוב לפני כל דיבור, האם יש אבק לשון הרע וכך ידון עם עצמו בשקלא וטריא על כל מילה שמוציא האם תפגע באדם כלשהו והאם יתקבלו דבריי נכונה?

ממשיך הכתוב: "המשפטים" נוטריקון: הַדִּין מְצוּה שִׁיעֶשֶׂה פֶּשֶׁרָה טָרַם יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט. לעניות דעתי יש רמז לאדם ששני היצרים שבו "מתקוטטים" ביניהם מי יכשיל או יזכה יותר את האדם. כל בן אנוש נידון במחשבה וכאן ידון את עצמו ובסוף יכריע לטובה.

"כי תקנה עבד עברי..." מי הוא העבד העברי? כמובן אנחנו עם ישראל שבאנו לקדש שם שמיים ברבים.

"ובשביעית יצא לחופשי..." רומז למתים שיוצאים חופשיים ממצוות בשבעים שנה ואם לא בגבורות. אם עשית את תפקידך נכון "בכח הדיבור" דהיינו, התפללת, למדת תורה ועוד, ואז יבוא גם "ותשחק ליום אחרון..." שתשמח שלא תהיה חייב בדין בסוף ימיו.

"ואם אמר... אהבתי את אדוני..." דהיינו את העולם הזה. "לא אצא חופשי..." שרוצה להיות חייב. "והגישו אדוני..." אומר רש"י: לבית דין (של מעלה). ומי הם העדים? הדלת והמשקוף. שנאמר בזהר הקדוש שקירות ביתו של אדם מעידים עליו.

משל שמסופר על אברך שנסע מירושלים לחתונה בבני ברק ביום גשום וקר, הגיע לחתונה ושימח את החתן והכלה וכשחזר לירושלים גילה ששכח את מעילו וכל מסמכיו וחזר לבני ברק ובהגיעו לאולם, כמובן שהיה לפני הסגירה וראה על השולחנות שיירי מאכל ושתיה, מצא את מעילו וחזר לירושלים ולמד על כך מוסר השכל על סוף חייו של האדם שנשאר ממנו רק חושך ועצמות. אך אל לנו להכנס לליאוש. אפשר לאכול באולם ולשבוץ ולברך ולבסוף ה' יזכנו גם להנות מהקינוח של הגלידה והעוגה. (עבדיכם ש. א.)

רפואה אלטרנטיבית

כדאי ובריא לשלב בין אגוזים ופירות יבשים

מעבר לטעם, ישנה סיבה בריאותית לכך שמניחים אגוז מלך בתוך תמר. האגוזים משתייכים לקבוצת השומן, המאטה את קצב התרוקנות הקיבה. כשאנו אוכלים אגוזים עם פרי יבש, ספיגת הסוכר המתפרק באופן טבעי במהירות מהפרי היבש - מתעכבת, ובכך נמנעת עלייה חדה של רמות הסוכר.

מניעת עלייה חדה ברמות הסוכר בדם עוזרת למניעת השמנה, לשמירה על תחושת שובע ולאיוון רמות הסוכר בדם. אגוזים הם מזון בעל ערך תזונתי גבוה: הם עשירים בחומצות שומן בלתי רוויים, סיבים, ויטמינים, מינרלים וחומרים רבים אחרים.

" ואבותינו סיפרו לנו "

מבחן המטרנה

החיים, צריך לומר, לא חייבו לעברה של ברכה מינץ. אם לדייק לא רק שלא חייבו אליה, הם אפילו צבטו, חתכו ופצעו אותה כמעט מכל כוון במהלך חייה הקצרים. כן, חובה לציין כי כל מה שעושה הקב"ה לטובה הוא עושה. יש אנשים שמעבירים 70-80 שנות חיים, והם עדיין אפילו לא בתחילת הדרך, להודות בפה מלא "הכל לטובה", גם זו לטובה", ובטח ובטח שברכה מינץ, אלמנה צעירה מטופלת בילדה בת ארבע ותינוקת בת כשנה לא מסוגלת לומר זאת. אין לה את הבשלות להבחין שבכל מכה וחבורה, טמונה כבר הרפואה. לא חלילה, שלא תטעו, אין לה טרוניות כלפי שמיא, ההיפך, היא מודה לקב"ה בכל רגע נתון שהיא זוכה להיות אמא טובה ומסורה לבתה התינוקת החביבה חדוה'לה, ולגדולה יותר שירלי.

את הזכות להיות אמא במשרה מלאה לבנותיה היא קיבלה ביסורים גדולים... התענוג הזה עלול היה לחמוק מבין אצבעותיה ולהותירה לא רק אלמנה, אלא אשה אומללה ובודדה שבנותיה גדלות בשדות זרים. השם ישמור. לא לכל אחד מספרת ברכה מינץ על המבחן שבו עמדה בהצלחה אשר פתח לה את שער הזכות לקבל את בנותיה לידיה עם כבוד עצמי והרבה בטחון לדרך צלחה בעזרת השם.

ברכה מינץ נולדה להורים טובים ויראים, בת אמצעית בין שני אחים מוכשרים ונמרצים. האסון נחת על משפחתם כרעם ביום בהיר. אמם הצעירה נהרגה בתאונת דרכים קטלנית. ברכה היתה אז בת 12. אביה נכנס לטראומה נפשית קשה וחדל לתפקד.

"הייתי ילדה בת 12 לבד בעולם. אמא בעולם האמת, אבא בעולמו הסגור חי מאישפוז לאישפוז, ושני אחי היקרים בשיבות. בכוחות נפש אדירים הצלחתי לסיים את הסמינר בציונים טובים, אבל עם לב מיוסר. עם סיום הסמינר ברכה משתדכת ליפתח מינץ, בחור ישיבה מתמיד גדול ועדין נפש, שכל מכיריו ורבינו צופים לו גדולות. החתונה היתה מרגשת, הבחורים רקדו, הרבנים ברכו והאופק הזמין לה הרבה אור ושמחה בחיים. היא היתה זקוקה למשפחה בריאה, כדי להתנתק מן החורבן של הבית הראשון. בהסטוריה היהודית רשומים שני חורבנות. יש גם חורבן לבית השני...

שנה אחר-כך נולדה ליפתח וברכה מינץ התינוקת המקסימה שירלי עם מאור פנים מיוחד וחיך מקסים.

שנתיים אחר-כך במהלך ההריון לקראת הולדתה של חדוה'לה, יפתח דיווח לרעייתו על חולשות התוקפות אותו במהלך הלימודים. "אני מרגיש חצי מעולף. צמא...

לא יודע מה עובר עלי" התלונן בפניה.

ברכה מינץ חרדה, ולחרדה שלה היה בסיס מוצק.

הרופאים באיכילוב גילו לה את הנורא מכל. המחלה האורורה מקנת ביפתח, וצריך הרבה ניסים ותפילות וזעקות לאבא שבשמים, כדי לצאת מהצרה הזו.

אחרי הטיפולים וההקרנות, היה שביב של תקוה, אך השביב הזה מהר מאד דעך לו. כבשונו של עולם נסתר מאיתנו, ומה לנו חשבונות שמים?

חודשיים לאחר שנולדה בתם השניה, יפתח היה במצב אנוש. שבוע לפני פטירתו, בשארית כוחותיו ממיטת חוליו לחש יפתח מינץ באוזני רעייתו השבורה את צוואתו הרוחנית:

"ברכה'לה שלי, את אשה נפלאה אני מודה לקב"ה על שנות האושר שלי איתך. כל רגע וכל שניה שמחתי על הזכות שנפלה בחלקי להיות בעלך. אינני בא בטרוניה כלפי שמיא, חלילה, חינכו אותי לקבל הכל באמונה תמימה, הכל לטובה.

שתי בקשות לי אלייך, ואני מקווה שהקב"ה יתן לך את כוחות הנפש לעמוד בהן. האחת, בעוד מספר ימים אשיב את נשמת לבורא, אנא תאמרי עמי "קריאת שמע", אנחנו נשמה אחת. הבקשה השניה ברכה'לה, אנא, חנכי את בנותינו ללכת בדרך השם, וספרי להן על אבא שהן בקושי הכירו.

אין לי ספק שאת תמשיכי להיות אמא שמחה ומאושרת למען בנותינו הנהדרות". חורבן בית שני... יפתח נפטר.

ברכה מינץ, אלמנה צעירה עם שתי בנות קטנות, לא שמחה

ולא מאושרת. כוחות הנפש לא עמדו לה. יפתח ביקש שתגיד איתו "קריאת שמע", אך היא נמלטה באימה מן המחלקה. כמה מידידי היו לצידו ברגע ההוא.

החיזוקים והעידודים שקיבלה מגיסותיה לאחר הפטירה לא פעלו בה נצורות, והיא החלה לדעוך, כמו נר שהשמן אוזל ממנו, היא הבהבה מצוקה... הנפש התרסקה והיא החלה לישון מרבית שעות היום. אחר-כך האישפוז הכפוי, ושתי בנותיה נלקחו ממנה בעל כורחה למשפחת אומנה.

זה היה עברה... חורבן בית שלישי. יפתח כל כך ביקש שהיא תגדל אותן. תחנוניה לפני העובדת הסוציאלית לא נשאו פרי. דיווחו שהיא מבולבלת, שהיא עסוקה בשטויות, שהיא התחילה לעשן, שאי אפשר לסמוך עליה, ששכנה להחזיר אליה את הבנות. רשויות החוק הפכו לחומה בצורה בפני אשת שלוש החורבנות, שהחלה להיאבק על הזכות המשמעותית היחידה בחייה: לגדל את בנותיה. "את לא מסוגלת לגדל את בנותיי. תביני!!!" השיבה לה העו"סית. "לא ניקח סיכון..."

"אני מסוגלת!!!", צעקה ברכה מעמקי שברונה, "חזרתי לנצמי. אני אהיה אמא נפלאה. תנו לי צ'אנס נוסף!!!"

אחר-כך התחילו השיחות עם הפסיכולוגים. המוטיב המרכזי היה המסוגלות שלה להתמודד עם החיים בכלל, ועם גידול ילדים בפרט.

"תראי גבי שולמן (הפסיכולוגית) הטרגדיות שעברתי, לגדול בלי אמא, ואחר-כך הנפילה של האבא, והנורא מכל מותו של בעלי, הן עומס ענק. אני יודעת שקרסתי, אבל עכשיו אני בצמיחה. אם לא יחזירו לי את בנותי, עלולים להמיט עלי אסון שאין ממנו מוצא. אם לא תתנו לי סיכוי נוסף, אתם תהיו שותפים לחורבן הבית שלי... אני מתחננת לפניך העמידו אותי במבחן... תראו שאצליח. אני עוד אהיה אמא הכי טובה בעולם לשירלי וחדוה'לה התינוקות..."

הפלא ופלא לאחר כ-10 שיחות הודיעה לה הפסיכולוגית גבי ציפורה שולמן על נסיון קטן שעומדים לערוך לה. "ובכן הקשיבי ברכה'לה. ניהלתי איתך עד היום שיחות פוריות. קשה לי לאמוד את כוחות הנפש שלך, ואת יכולת ההתמודדות והעדיפויות הנפשיות שלך. אני ערה לעובדה שיש בך רצון להיות אמא פעילה. בתום שיחתנו, את תכנס לחדר הסמוך. החדר חשוך. לפתע יידלק האור למשך שלוש שניות, תבטיע על השולחן, יש בו כ-20 פריטים. עלך להרים פריט אחד בלבד ולצאת..."

הדלת נפתחה וברכה מינץ נבלעה בחושך. לפתע נדלק האור, על השולחן ממולה היא הבחינה בהמון פריטים. חפציה סיגירות, מצית, ספר קריאה, עגבניה, פלאפון, בקבוק שתיה חריף, ועוד ועוד. בזווית עינה היא הבחינה בקצה השולחן בבקבוק פלסטיק כחלחל להזנת תינוקות, באותה שניה כבה האור, והיא הצליחה בהינף יד לחטוף את בקבוק התינוקות ולצאת. הוא היה מלא במטרנה.

גברת שולמן המתינה בחדר הסמוך. ברכה, שיצאה במרוצה, הניחה את בקבוק התינוקות על שולחנה ופרצה בבכי תמרורים. "הוי אבא'לה שבשמים, אני כל כך רוצה להאכיל את חדוה'לה עם הבקבוק הזה... רחמי עלי גברת שולמן, תעזרי לי להיות עוד פעם אמא..."

גברת שולמן קמה ממקומה חיבקה את ברכה מינץ ואמרה לה "ברכה'לה מתוקה, אני שמחה לבשר לך, שעד סוף השבוע יחזירו לך את הבנות. את שוב תהיי אמא, ואני מעניקה לך במתנה את הבקבוק הזה. הוכחת לי במשך השיחות ובעיקר בנסיון האחרון את טהור ליבך ומוכנותך לחזור לאמהות בריאה וטובה. תמיד אהיה לימינך ברכה'לה..."

חיבוק ארוך ואמיץ של שתי נשים פתח לברכה מינץ ההולכת ונבנית, צוהר אופטימי לבנין ביתה החדש בשעה טובה.

חוסך שבטו. כאשר מכה האב את בנו, לא יכהו על העבר, אלא להצילו מן העתיד. (הגר"א).

(קובי לוי, "העיתונאי")